

G y ö n g y m o n d a t o k.

(Újkori íróktól)

H a r a g.

Nem lehet tenni, hogy a harag soha fel ne tűnjön; ezt az emberi lélek szerkezetétől ne is várjuk. De mondhatjuk, hogy az minél kevesebb, annál jobb. *Bentham*.

Lehetetlen, hogy az igazság és okosság egymással találkozzanak a haragban. *Chateaubriand*.

A harag a sérelem miatti kedvetlenségből és a magát megboszulás kívánságából van összetéve. *Mendelsohn*.

Megrögzött haragot vészek félelme s erőszak nyomhat ugyan kevesig, de egészen eloltani gyenge. *Czuczor*.

H a r e z.

Száz golyó közül csak egy talál és ha talál, az a legjobb halál: éljen a haza! *Jókai*.

A háboru egy szép lakodalom, hol nem az mulat, a ki tánczol, hanem a ki huzza, — s nem az búsul, a ki tölt, hanem a ki megissza. *Jókai*.

Rossz esatatór, hol nincs út a hátrálásra. *P. Szathmári Kár*.

A harez egy megkoszoruzott dühöncz. *Klopstock*.

A harez szüli a rablót, a béke pedig felakasztja. *Saphir*.

A háború az emberiség erősítő vasgyógymódja, mely nem azokat gyógyítja, a kik azt vezetik, hanem azokat, a kik a miatt szenvednek. *Jean Paul*.

Az ember a harezot esupán azért indítja, hogy learassa a gabnát, melyet mások vetettek, — hogy bírassa azok juhait, lovait, ökreit, teheneit: ide megyen ki az egész, mert a harez a minden gazdagság elve. *Voltaire*.

A véres harez érdebabért ezer örömmel odaadom a tavasz első violájáért. *Schiller*.

Senki sem elégszik meg örömet azon részszel, mely őt illeti; és így örökre megvan az anyag a harezra. *Göthe.*

Mint a legnagyobb természeti rossz a halál, úgy a legnagyobb erkölcsi rossz bizonyynyal a harez; maga után húz minden büntényt: rágalmat, hitszegést, rablást, pusztitást, fájdalmat és halált minden alakban. *Voltaire.*

Dicsvágy a harez indoka nem lehet; abban nincs igazság, s ha volna, a föld vérpiaez lenne. *Montesquieu.*

Tán okokkal rábirható valaki, hogy harezoljon? soha sem! A katonát dicsőséggel, kitüntetésekkel, jutalmazásokkal kell megvesztegetni. *I. Napoleon.*

Mintba nem volna elég a halhatatlan Isten haragjának menydörgése, a kevély emberke is a földről dörögni kíván. *Petrárka.*

Kiméld nagy tetteid útjában a földészt, a ki nem ellenséged. Segélj szükségein, ha szükségeid fedezve vannak. A rablást hagyd a gyáváknak. *Kleist.*

H a s z o n. H a s z n á l a t.

Holnap! ez a szerencsétlenek jelszava; ma! ez a szerencésé. *Sand Gy.*

A kik a polgároknak jogot engednek halászni a folyókban, patakokban, csak egy jogot tartanak fenn maguknak: a zavarosban halászni. *Saphir.*

Haszonérdek igazgatja a világot. *Schiller.*

H a t a l o m.

Nagyjaink, ha tehetnék, hogy úgy dörögjenek, mint Jupiter, őt megzavarnák; eget minden apró hitván tiszt dörgésre használná. *Shakespere.*

A hatalmasságok, kik időfolytával harezzezal, házassággal, stef. erősbek lettek szomszédaiknál, azokat benyelni minden lehető elkövetnek — úgy, a mint a gazdag úr elnyomja szomszédát; és ez az ugynevezest nagy politika, — de a mit a szerénység nagy igaztalanságnak, nagy borzalomnak nevez. A becsületes politika áll az elnyomás megakadályozásában. *Voltaire.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

Szabadelvű vallásos gondolkozás a XX század kezdetén.

Angolból fordították : *Unitárius lelkészek és tanárok*. Kolozsvár, Gámán János örökössei könyvnyomdája. 8 r. VIII. 245 l. A könyv ismertetésül közöljük az ahoz írott következő Előszót :

„Az *ámérikai unitárius Társulat*“ 1900-ban május 25-én fennállásának 75-ik évfordulóját ünnepelte meg Bostonban. Ez ünnepély, mondhatni, visszatükröződése volt Chicagóban 1893-ban a világkiállítás alkalmával rendezett nagy vallási parlamentnek, a mennyiben az *ámérikai unitárius Társulat* e jubiláris ünnepélyén is nagy számmal részt vettek más egyházaknak nemcsak az *ámérikai* egyesült államokból, hanem *Európa* majdnem minden államából vallásos szabadelvűségükről ismert tagjai: kiváló hittudósok, papok és tanárok. Sőt képviselve volt azon *India* is, *Jápán* is. Egyházunk szintén elküldötte ez ünnepélyre papnevelő intézetünk dekánját, Boros Györgyöt.

A különböző országokból és egyházakból ily módon Bostonban, a szabadelvű vallásos gondolkozás képviselőiként egybegyűlt férfiaknak és nőknek — mert ezek is nagy számmal voltak jelen — egymással való megismerkedése, gondolataiknak kölcsönös kieserélése azt a gondolatot vetette fel, hogy mily kívánatos lenne, ha ily találkozásra s ez által egymás között a rokonszenv és testvéri indulat ápolására többször is alkalom nyílnék s azonnal egy bizottságot küldöttek ki, hogy e gondolat megvalósítására készítsen egy szervezeti tervezetet.

A kiküldött bizottság már a következő napon a következő javaslatot tette: *Először*. A tervezett Társulat neve legyen: „Az unitárius s más szabadelvű vallásos gondolkozók és munkálkodók nemzetközi Tanácsa.“ (The international Council of unitarian and other Liberal Religious Thinkers and Workers.) *Másodszor*. Ezen Tanács célja érintkezésbe jöni azokkal, a kik minden országban arra törekednek, hogy a tiszta vallást a teljes szabadsággal egyesítsék és a testvériséget és együttműködést egymás között növeljék. *Harmadszor*. Mivel a kitűzött cél sem egy meghatározott alkotmányt, sem egy kidolgozott szervezetet nem kíván, a Társulatnak csupán az előrebocsátott pontok szolgáljanak megállított cikkelyeiül s minden kérdést arra nézve, hogy a Társulat érdekeinek előmozdítására mik lennének a legjobb módszerek, hagyassék fenn a jövőnek, hogy azok felett a tapasztalat, a szükség, a körülmények által feltárt munkatér s a lehetőségek figye-